

8. V pričakovanju konca vojne

Ustanovitelj Opus Dei – življenjepis sv. Jožefmarija Escrivája.

7. Jun. 2019

[↗ Nazaj na kazalo](#)

Dnevi so očetu hitro minevali, a težko pričakovanega konca vojne ni in ni bilo. Videti je bil nemiren zaradi okoliščin v zadnjih mesecih, ko ni mogel obiskovati svojih na fronti in tudi njegovi sinovi niso dobili dovoljenja za odhod v Burgos.

Veliko se govori, je pisal Ricardu, da bo vojne vsak trenutek konec. Toda če se zavleče, sem za to, da si priskrbimo hišo tukaj ali pa v Kongu, ampak da si jo vendar priskrbimo! V takšnem stanju, kot smo sedaj, trošimo na kupe denarja in tako ni mogoče delati. Menim, da je vprašanje kraja nekaj postranskega: če ne v Burgosu, pa v vasici Belchite. To, da že leto dni živimo po hotelih, je enostavno preveč.

Danes začnem devetdnevnicu molitve in žrtve (drobne žrtve), da bi od Gospoda prejel takojšnje razsvetljenje, sredstva. Namreč treba je končati to začasno stanje, ki številne napore spreminja v brezplodne ... in je povrh še drago. Pomagaj mi.^[1]

V Burgos so prihajale novice o sprijaznjenosti s porazom, ki je vladala v republikanski coni. Očetu to ni bilo posebej v tolažbo, ko je

pomislil na trpljenje madridskega prebivalstva in vseh članov svoje družine po dveh letih obleganja. Krute lakote, ki so jo trpeli takrat, si ni mogel predstavljati. Odkar so leta 1937 zapustili Madrid in zbežali čez Pireneje, se je namreč stanje znatno poslabšalo. Sedaj sta Isidoro in Santi kakor dva berača hodila od vojašnice do vojašnice ter v vrsti čakala, da bi dobila kak obrok. K sreči se je José María González Barredo znašel in na vojaških uradih pridobil nekaj kuponov za vojake, ki so bili začasno v Madridu. Na ta način je uspel domov prinesiti kak kos kruha. Medtem pa je Carmen, ki je prav tako tolkla trdo življenje, ure in ure v vrsti čakala na boren odmerek živeža.^[2]

Še meseca oktobra je imel oče ob sebi precej družbe, decembra pa je ostal sam s Pacom Botello. José María Albareda je sedaj prebival v Vitorii, Álvaro je odšel v Fuentes Blancas na tečaj za poročnike. Podobno je bilo

tudi z Vicentejem in Eduardom. Pedro Casciaro se je, potem ko je bil general Orgaz imenovan za poveljnika Levantinske vojske, skupaj z glavnim štabom preselil v Calatayud v zaragoški provinci.

Kakor hitro je hotelir sprevidel, da v tisti sobi v Hotelu Sabadell spita le dva gospoda, je brez spraševanja ali kakršnegakoli obvestila takoj dodelil prazni postelji drugima dvema gostoma. Spričo tega je naslednje jutro, 10. decembra, oče Joséju Maríi Albaredi napisal kratko, a prav zabavno pismo. Tule je srž problema:

Prišel je Paco, povedal sem mu, kakšno je stanje, in je bil ogorčen ... V resnici za to ni bilo razloga, vendar je tudi mene dražila nepopisna jezica.

Moja jezica je izhajala iz misli, da če bi pravočasno, ko sem jaz to rekel, poslali v Ávilo kup stvari, ki jih trenutno ne potrebujemo, bi se zdaj lahko svobodneje gibal. Kaj naj

namreč storim s tolikšnim tovorom knjig, oblačil in – kot bi rekel Juan – navlake?

Spat sva šla še pred prihodom gostov in vstala ob sedmih, zato ne vem, kakšen obraz imata.

Tako ne gre naprej: ni mogoče niti delati, niti vzdrževati naše korespondence, niti svobodno sprejemati obiskov, niti brezskrbno puščati papirjev o našem poslu v sobi ... ni trenutka tiste blažene samote, ki je tako potrebna za poganjanje notranjega življenja ... Pa še to: vsak dan drugi ljudje. Nemogoče!^[3]

Zaradi nevzdržnih razmer sta se teden dni pred božičem z vso svojo ropotijo preselila v neko prenočišče v tretjem nadstropju hiše na Ulici Concepción 9, v staro stanovanje brez kakršnegakoli udobja. Na razpolago sta imela dnevno sobico, spalnico za očeta in pristenek s Pacovo posteljo. Plačevala sta pet

pezet dnevno in še petindvajset centov za premog za mizico z žerjavnico. Dekoracija je bila obupna. Najhujše je bilo, da nista imela kopalnice. Zjutraj sta morala uporabljati kuhinjsko pipo, potem ko sta se za urnik dogovorila z gospodarico, žensko ostrega značaja in nenavadnega imena. Ime ji je bilo María de la Iglesia («Marija od Cerkve»), vendar sta ji skrajšano rekla María de la I.

Na božični večer je oče pisal voščila svojim otrokom:

Naj te Jezus obvaruje, Juanito. [...]

Danes pišem vsej družini. Malo pisem, ker nas je malo. Tesno mi je ob misli, da po moji krivdi. Ah, kako dober zgled – zares – si želim biti! Pomagaj mi Gospoda prositi odpuščanja za vsakokrat do sedaj, ko sem dajal slab zgled.

Ne pozabi na naše ljudi v rdeči coni.
Mi verjameš, da mi vzbujajo
nevoščljivost s svojimi
katakombami? Ničesar ne vemo.

Vesel božič!

Moj blagoslov

Mariano.^[4]__

V pismu, namenjenem Ricardu, pa z
vso preprostostjo naglo preleti svoje
notranje življenje:

Sem že optimističen, zadovoljen, poln
upanja. Tako dober je!

Pomagaj mi ga v teh dneh prositi: za
vztrajnost, veselje, mir, za duha
rodbine, za žejo po dušah, za edinost
... vseh nas.

Ah, Ricardo, kako dobro bi stvar
tekla, če bi mu ti in jaz – in jaz! – dala
vse, kar od naju hoče!

Molitev, molitev in molitev – to je najboljša artilerija.^[5]

Ob mizici, v kateri ga je grela žerjavica gospe Marie de la I., je oče nadaljeval z dopolnjevanjem *Duhovnih premišljevanj*, pisal pisma in na tipkalni stroj prepisoval zabeležke, liste z novicami ter Álvarovo rokopisno poročilo *Iz Madrida v Burgos čez Guadalajaro*, ki mu je dodal krasen predgovor:

Pustolovščine, ki komaj obsegajo pet mesecev, vendar vsebujejo žar in polnost življenja treh mladih, ki so si zadali cilj, da pridejo ven iz pekla rdeče Španije, da bi mogli na tej strani bolje služiti božjim načrtom.

V teku pripovedovanja se pojavi kakšna beseda marksističnega borca. Pustili jo bomo kot dokaz za pristnost pripovedi.

Naj nadnaravna vera, ki je trdno spremljala junake te zgodbe, prodre v srca tistih, ki jo bodo brali.

In tako bomo vsi kaj pridobili.

Burgos, januar 1939.^[6]

Ko je oče ponovno prebiral dnevnik pobega in se pri tem nenehno dotikal božje pomoči, ki so je bili deležni njegovi sinovi, je bil osupel. Molil je. V oči so mu silile solze kesanja: ***Rekel sem Gospodu***, je pisal Álvaru in Vicenteju, ***naj ne dopusti, da bi jaz s svojim slabim zgledom – grešnik! – razdrl, kar je On tako čudovito zgradil v vas.***^[7]

Minevalo je ravno leto dni od njegovega prihoda v Burgos, ko je 9. januarja 1939 pisal še eno krožno pismo svojim otrokom, v katerem je napravil obračun svojega delovanja in apostolskih sadov.

Ampak najprej, jim pravi, vam želim z eno besedo povzeti svoje misli, potem ko sem stvari dobro pretehtal v Gospodovi navzočnosti. In ta beseda, ki mora zaznamovati vašega duha, da bi znova dali zagon našim rednim apostolskim dejavnostim, je Optimizem.

Res je, da je komunistična revolucija uničila naš dom in odnesla gmotna sredstva, ki smo jih pridobili s tolikšnim naporom.

Res je tudi to, da je naš nadnaravni podvig utrpel zastoj zaradi ohromitve v teh letih vojne. In da je vojna prinesla izgubo nekaterih vaših bratov ...

Na vse to vam pravim, da – če se ne oddaljimo od poti – gmotna sredstva nikoli ne bodo težava, ki je ne bi mogli zlahka rešiti s svojim lastnim trdom; da se to Božje delo giblje, živi, rodovitno deluje, tako kot posejano žito klije pod zmrznjeno

zemljo; in da so tisti, ki so popustili, morda bili izgubljeni že pred temi nacionalnimi dogodki.^[8]

Nato omeni lep sprejem Dela pri cerkvenih oblasteh in napredke v apostolatu:

Kaj je naredil Gospod, kaj smo z njegovo pomočjo naredili v tem letu, ki je minilo? Nesporno se je izboljšala disciplina vseh vas. Vzdržujejo se stiki z vsemi osebami svetega Rafaela, ki se običajno odzivajo bolje, kot bi mogli pričakovati. Spletla so se prijateljstva, ki bodo brez prenačlenosti, ko pride čas, koristna pri vzpostavljanju centrov svetega Gabriela. Škofje ljubeznivo pozdravljajo naše delo, ko ga spoznajo. Pa še tisoč majhnih stvari: prošnja za knjige, mesečne novice, mašna oblačila in predmeti za kapelo. In še: večje možnosti za prozelitizem; poznavanje okolja določenih krajev, kar bo olajšalo delo

svetega Gabriela; prijateljstvo – v nekaterih primerih tudi globoko – z mnogimi profesorji, s katerimi prej ni bilo stikov.

Zatem jim naznani, katera so njihova sredstva: ***Sredstva? Notranje življenje: On in mi***; in kako jih pridobiti:

Imeli bomo dovolj sredstev in ovir ne bo, če vsakdo v Delu iz sebe napravi popolno, resnično, dejavno in učinkovito predanost Bogu.

Predanost je, ko živimo norme; ko spodbujamo trdno pobožnost, dnevno mrtvičenje, pokoro; ko se trudimo ohraniti držo strokovnega dela, študija; ko čutimo žejo, da bi vsak dan bolje spoznavali duha našega apostolata; ko je diskretnost – ne skrivnostnost niti tajnost – spremljevalka našega dela ... Zlasti pa, kadar se po posebnem občestvu svetnikov nenehno čutite povezane z

vsemi, ki sestavljajo vašo nadnaravno družino.

Nazadnje jih prosi, naj se z veliko ljubezni spomnijo tistih, ki so ostali v republikanski coni:

Naj se poslovim z besedami sv. Pavla Filipljanom, ki se zdijo zapisane za vas in zame: »Zahvaljujem se svojemu Bogu, kadarkoli se vas spominjam, in v sleherni svoji molitvi zmeraj z veseljem molim za vas vse zaradi vašega občestva v evangeliju od prvega dne do zdaj. Prepričan sem, da bo on, ki je v vas dobro delo začel, to delo dokončal ...« (1,3-6).^[9]

Katera grenkoba, katera ovira bi jih lahko zaustavila, če so bili tesno, kot oče in njegovi otroci, združeni v **polnosti po Kristusu, s Kristusom in v Kristusu**? Pa vendar je ustanovitelj čutil pravo fizično **potrebo** po tem, da ima ob sebi par svojih sinov, ki bi z njim sodelovali

pri uresničevanju Dela. Še pred selitvijo v penzion, ko je obstajala nevarnost, da ostane v Burgosu sam, je upal, da bo kateri izmed njih napoten tja; in **če bi šla Juan in Álvaro v Valladolid, bi šel tudi jaz,** je zatrjeval.^[10] Dobro je poznal vsakega od svojih otrok in v njih je iskal oporo. Zato ni prav nič presenetljiva njegova slutnja, da je napočil trenutek, ko mora enega izmed njih izbrati in ga usposobiti za opravljanje vodstvenih nalog. Po drugi strani je v korespondenci iz prvih mesecev leta 1939 skrajno ganljivo videti, kako se pokaže božja roka, ki spretno in zanesljivo vodi ustanoviteljevo voljo proti srečanju s trdno sinovsko oporo.^[11]

Dokler je bil Álvaro v Fuentes Blancas in pozneje v valladolidski vasi Cigales, je pogosto skočil v Burgos obiskat očeta. Na sprehodih ob obrežju reke Arlanzón ali sloneč ob mizici v stanovanju sta znova

načenjala tiste dolge pogovore o Delu, ki sta jih imela v dolgih nočeh na honduraškem konzulatu, ko sta sedela na tleh, vsak na svoji žimnici in kramljala. Oče si je želel njegove družbe:

Burgos, 19. 1. '939

Jezus naj te obvaruje.

Moj predragi Álvaro, skoraj ne morem držati peresa, ker imam zmrznjene roke. Ampak sklenil sem, da ti pišem, in to bom storil.

[...] Ne vem, kaj naj ti rečem v pismu. Ko pa se bova srečala, ti bom povedal marsikaj, kar ti bo všeč. Toliko velikih stvari je treba uresničiti! Ni mogoče, da bi si postavljali ovire z otročarijami, ki se za prave može ne spodobijo. Zagotavljam ti, da Jezus od tebe in od mene pričakuje veliko dobrih uslug. Naredila mu jih bova, brez dvoma.^[12]

Álvaru je dal ime **Saxum**, kar pomeni skala.^[13] Izraz **skala** je bil več kot le posrečen vzdevek. To je bila beseda z **dušo**, katere pomen je oče premleval, okušal in potrjeval, kot je mogoče prebrati v marčevskem pismu:

Jezus naj te obvaruje, Saxum.

To si prav zares. Vidim, da ti Gospod naklanja srčnost in daje učinkovitost moji besedi: Saxum! Zahvali se mu za to in mu bodi zvest, kljub ... tolikim stvarem. [...]

Ko bi videl, kako zelo si želim biti svet in vas pripeljati do svetosti!
Pošiljam ti objem in blagoslov.

Mariano.^[14]

* * *

Če mu je odločitev o odhodu iz Madrida leta 1937 povzročala krvave bolečine in nikakor ni mogel

preprečiti nenehnih preobratov
svojega srca – kaj je šele čutil sedaj,
ko se je bližal trenutek vrnitve?
Nestrpnost ga je razjedala. Domišljija
in hrepenenje sta ga prehitevala. Tu
pa tam mu je ušel celo kak vzdih:
Kako sit sem Burgosa!^[15]___

Tole gre h koncu, je že dalj časa
upajoče ponavljal. Namreč Madrid je
zanj postal privlačna obsedenost,
vstopna vrata v obljubljeni
bodočnost: ***Madrid! – Neznanka, na
katero gledam z optimizmom, kajti
vse niti ima v rokah moj Oče-Bog.
Fiat.*** Kljub doživljanju te gotovosti je
sumil, da se bo tam, v prestolnici,
***srečal s pravo katastrofo, rečeno
po človeško.***^[16]___

Gospa Dolores je tako kot vsi ljudje
imela vojne že dovolj. To je sporočila
Isidoru spomladi leta 1938: babica
»je nekoliko nejevoljna in živčna, ker
dedek še ni prišel«. ^[17]___ Le kako se je
morala počutiti sedaj? Toda

Jožefmarija je bil v tistem krutem času ločitve stalno povezan s svojimi in vseh se je dnevno spominjal pri svoji maši in molitvah. Še več, v pričakovanju odprtja novega študentskega doma v Madridu je pisal Pacu Botelli:

Mislím na vse, na tiste v rdeči coni še prav posebej. Ko boš pisal drugim, vsem, jim povej, naj Gospoda prosijo, da nam ohrani babico: kot beli dan mi je jasno, da jo potrebujemo.^[18]___

In istega dne kot to pismo – 13. februarja, na dan pred obletnico ustanovitve ženske veje – je iz Vitorie poslal utrip svojega srca vsem svojim otrokom:

Za Álvara in Vicenteja. 13. februar – 1939.

Naj mi Jezus blagoslovi in obvaruje moje otroke.

Otročiči! Danes, na predvečer enega od zahvalnih dni – morda bo skoraj za vse minil neopazno –, se spominjam vsakega posebej s še bolj živim mišljenjem in hotenjem. V sebi čutim močno željo, da bi vas prosil odpuščanja za slab zgled, ki sem vam ga morda dal, ter za pomanjkljivosti in šibkosti tega dedka, ki so vam lahko bile v pohujšanje. Vso noč bom prebil ob Gospodu v kapeli dvorca in ... ne morete si zamisliti, koliko norega si bova povedala in kaj vse mu bom šepetal o vseh vas.

Vicentín, prôsi za svojega očeta!

Saxum, zaupam v trdnost svoje skale!

Blagoslavlja vaju

Mariano.^[19]___

Koliko norega si bova povedala ...

Bolje ne bi mogel opisati svojega zaljubljenega hrepenenja v pogovoru

z Gospodom, iz oči v oči, kot pravi Ricardu v pismu z istim datumom:

Jezus naj te obvaruje!

Čutim potrebo, da vsem vam pišem danes, na predvečer zahvalnega dne ... Se bo kdo spomnil? Vso noč bom prebil ob Gospodu v kapeli tega škofijskega dvorca, saj je bil On tako dober, da se mi je ponudil za tarčo. Ko bi ga le zadel v Srce!^[20]

Tistega dne se je končala tudi bitka za Katalonijo. Predsednik republike Manuel Azaña in večina predstavnikov civilne oblasti so zapustili Španijo malo pred tem. Katalonska republikanska vojska, ki se je umaknila čez mejo, je bila internirana v francoska begunska taborišča. Začela so se uradna pogajanja o predaji.

Sluteč skorajšnji vstop v Madrid se je oče na to pravočasno pripravil. V avilskem škofijskem dvorcu je že

imel shranjene zaboje s knjigami in kovček z liturgičnimi predmeti.^[21] Že eno leto vnaprej je od cerkvenih oblasti pridobil dovoljenje za prihod v Madrid »takoj« po njegovi osvoboditvi; to je zanj uredil generalni vikar Casimiro Morcillo.^[22] Kar zadeva vojaške prepustnice, so jih Paco, Álvaro, José María Albareda in on pridobili po zaslugi njegovega srečanja s sošolcem z zaragoške pravne fakultete Enriquejem Giménezom-Arnauom in s podsekretarjem Notranjega ministrstva Joséjem Lorentejem. Ricardu in Juanu je prepustnico priskrbel general Martín Moreno.^[23]

In seveda ni pozabil na madridsko lakoto. Kupil je nekaj pletenih košar in jih napolnil z živili v pločevinkah.

[24]

[↗ Naslednje poglavje](#)

[↗ Nazaj na kazalo](#)

.....

[1] Pismo iz Burgosa Ricardu Fernándezu Vallespínu, EF-381010-3.

[2] Santiago Escrivá de Balaguer y Albás, RHF, T-07921, str. 28.

[3] Pismo iz Burgosa Joséju Maríi Albaredi, EF-381210-1. »Navlaka« je Juan Jiménez Vargas rekel osebnim predmetom, ki niso bili nujno potrebni na fronti.

[4] Pismo iz Burgosa Juanu Jiménezu Vargasu, EF-381224-1.

[5] Pismo iz Burgosa Ricardu Fernándezu Vallespínu, EF-381223-2.

[6] RHF, D-15376.

[7] Pismo iz Burgosa Vicenteju Rodríguezu Casadu in Álvaru del Portillu, EF-390323-8.

[8] Krožno pismo članom Dela, poslano iz Burgosa, EF-390109-1.

^[9] Prav tam. Izraz »prozelitizem« je v 20. stoletju ponekod privzel negativen pomen. Ustanovitelj Opus Dei ga tako kot številni drugi krščanski pisci pred njim vselej uporablja v pozitivnem smislu, kot pridobivanje duš za Kristusa ob popolnem spoštovanju njihove osebne svobode.

^[10] Prim. Pismi Joséju Maríi Albaredi in msgr. Santosu Moru Brizu, obe poslani iz Burgosa, EF-381210-1 in EF-381224-2.

^[11] Ravno v tem obdobju, in ne v katerem drugem trenutku, začne očetova ljubezen do njegovih otrok prekipevati v ljubkovalnih vzdevkih. Prim. Pismo iz Vitorie Pedru Casciaru Ramírezu ter Pismi iz Burgosa Ricardu Fernándezu Vallespínu in Juanu Jiménezu Vargasu, EF-390213-3, EF-390200-2 in EF-381013-3.

[12] Pismo iz Burgosa Álvaru del Portillu, EF-390119-1.

[13] Oče je v vzdevkih iskal nekaj, kar bi imelo »dušo«, kot je sam pravil. Prim. Pismo iz Burgosa Álvaru del Portillu, EF-390224-4.

[14] Pismo iz Burgosa Álvaru del Portillu, EF-390323-5.

[15] Pismo iz Burgosa Pedru Casciaru Ramírezu, EF-390111-1.

[16] Pismi Pedru Casciaru Ramírezu in Amparo Rodríguez Casado, obe iz Burgosa, EF-390224-3 in EF-390310-4.

[17] Isidorovo pismo pribežnikom v honduraškem poslaništvu, 29. 4. 1938, IZL, D-1213, 348.

[18] Pismo iz Vitorie Franciscu Botelli Raduánu, EF-390213-2.

[19] Pismo iz Vitorie Álvaru del Portillu in Vicenteju Rodríguezu Casadu, EF-390213-4.

[20] Pismo iz Vitorie Ricardu Fernándezu Vallespínu, EF-390213-5.

[21] Iz Vitorie je pisal gospodu Santosu Moru: ***Želel bi vas vprašati, ali lahko v vaš dvorec pošljem kovček in nekaj zabojev ter jih pridem iskat po vstopu v Madrid***

(EF-390213-8). V Pismu iz Burgosa gospe Amparo Rodríguez Casado (EF-390221-1) pa sporoča novico o selitvi in navaja seznam belih oltarnih prtov. Prim. tudi EF-390321-1, naslovljeno na isto osebo.

[22] Prim. Pismi iz Burgosa Juanu Franciscu Moránu Ramosu in Ricardu Fernándezu Vallespínu, EF-380303-3 in EF-380406-1.

[23] Prim. Pismi iz Burgosa Ricardu Fernándezu Vallespínu in Juanu Jiménezu Vargasu, EF-390303-1 in EF-390303-2.

^[24] Prim. Francisco Botella Raduán,
RHF, T-00159/1, str. 86; Pismo iz
Burgosa Pedru Casciaru Ramírezu,
EF-390224-3.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/8-v-pricakovanju-konca-
vojne/](https://opusdei.org/sl-si/article/8-v-pricakovanju-konca-vojne/) (2. Apr. 2026)